

Berilo Jugoslovanskega Odbora iz Italije

BORBOVICA

POŠILJA : IVAN UČENIKOV - KAIRO RUE MANSHAET EL MAHRANI ŠT. 5

Srednji vrhod

Št. 46

7. oktobra 1942.

Proslava Kraljevega rojstnega dne v Londonu

Po angleških listih posnemamo, da je bila proslava rojstnega dne Nj. Veličanstva Kralja Petra II. v Londonu posebno svečana. Cerkvene svečanosti so bile v grški pravoslavni cerkvi v Bajsvatru. Kralj je nosil uniformo majorja planincev. Bil je v spremstvu kneževiča Andreja.

Med številnimi gosti so bili prisotni tudi člani jugoslovanske in angleške vlade.

Popoldne je Kralj pregledal oficirske gojence v Eliju iz Kembridža. Defile je izvedlo nad 1000 mladih bodočih častnikov.

Na svoj 19. rojstni dan je Kralj govoril na londonskem radiju svojemu narodu v Jugoslaviji. Med drugim je dejal: "Vi vsi v naši zemlji nudite Evropi primer, kako je treba braniti domovino. Sovražnik mora v naši zemlji vzdrževati na desetine divizij. Naše borbene sile se z vsakim dnem krepijo in dajejo sovražniku težke udarce. Organizacija naših sil raste z dneva v dan za tisti odločilni trenotek, ki se nam približuje. Sledite vsi generalu Mihailoviču! Stopajte v akcije samo na njegov znak!"

Nj. Vel. Kralj je prejel za svoj rojstni dan naslednje brzojavke:

"Sprejmite najtoplejše čestitke za Vaš rojstni dan z najlepšo željo, da bi bili srečni. - Jurij, Kralj imperator."

"Na dan Vašega rojstnega dne, sprejmite moje čestitke in moje najtoplejše želje za Vas osebno, kakor za bratski jugoslovanski narod. - Kalinin."

"Zelo sem zadovoljen, da imam tako hitro po nujnem nedavnem sestanku priliko, da Vas ponovno pozdravim in da Vam pošljem iskrene čestitke k Vašemu rojstnemu dnevu. Ves narod Združenih ameriških držav se mi pridružuje tudi ob tej priliki, da Vam izrazi svoja čustva najglobljega občudovanja in najboljših želja za narod Vašega Veličanstva, za ta junaški narod v njegovi borbi proti našemu skupnemu sovražniku. - Franklin Roosevelt."

"Za devetnajsti rojstni dan Vašega Veličanstva želim Vam izraziti svoje najiskrenejše želje za Vašo osebno srečo in za osvobodjenje Vašega naroda. Junaško borbo, ki jo oni vodijo danes proti sovražniku na svoji zemlji in izven nje, občuduje ves svet. Francija, ki se bori za isto zmago, ostaja bolj ko kdaj zvesta Jugoslaviji, svoji plemeniti zaveznici od zmeraj. General de Gaulle."

JUGOSLOVANSKI DOM V LONDONU

V prisotnosti Nj. Vel. Kralja, vseh članov kr. vlade s predsednikom g. Jovanovićem na čelu in v spremstvu gg. Antonija Idna, britanskega zunanjega ministra, Ernesta Brona, britanskega ministra za ljudsko zdravje, Rendela, britanskega ambasadorja na našem dvoru, Bajdla, ameriškega ambasadorja, Bogomolova, sovjetskega, Dembicekega, poljskega, Lipe, češkoslovaškega, Diamantopolosa, grškega poslanika na našem dvoru in ostalih diplomatskih zastopnikov, so 24. septembra svečano otvorili v Londonu Jugoslovanski dom.

Nj. Vel. Kralja je spremljal minister dvora, g. Knežević. Ko je Nj. Vel. Kralj stopil v dvorano je orkester odigral našo in britansko himno.

Svečanosti je predsedoval g. Malkom Robertson, predsednik britanskega koncilijskega, ki je v svojem govoru pozdravil otvoritev Jugoslovanskega doma v Londonu in poudaril, da so tesne vezi kulturnega sodelovanja med obema državama obstojale že pred vojno. V Beogradu je deloval Britanski institut, po državi pa je bilo 29 jugoslovansko-britanskih društev. Ob koncu je izjavil, da bo britanski koncilijski tudi po vojni nadaljeval z delom medsebojnega kulturnega spoznavanja med Veliko Britanijo in Jugoslavijo. Nato je g. Robertson zaprosil Nj. Vel. Kralja, da otvori dom.

Ob otvoritvi je Nj. Vel. Kralj spregovoril v angleščini te besede:

"Ta Jugoslovanski dom naj služi, da se v teh težkih prilikah v njemu zbirajo Srbi, Hrvati in Slovenci, včasih sami, včasih tudi s svojimi angleškimi prijatelji. Jutri, ko bo vojna zmagovito končana, bo ta dom nedvomno razvil in pojačal svojo delavnost in bo postal središče, v katerem se bo negovalo in poglabljalo prijateljstvo med Veliko-britansko nacijo in Mojim jugoslovanskim narodom. Z zadoščenjem proglašam, da je ta dom odprt."

Nato je g. Eden imel govor, v katerem je v imenu britanske vlade pozdravil otvoritev doma in zlasti poudaril njegove visoke kulturne naloge. Med drugim je dejal:

"Velika Britanija in Jugoslavija sta zaveznici in prijateljici, ali tudi med zavezniki in prijatelji je še vedno dovolj mesta za večje spoznavanje in medsebojno razumevanje, čemer bo služil ta dom. Vsakdo izmed mojih sodržavljanov bi danes dejal, da se je Jugoslavija v tej vojni že dovolj izkazala. Ali določena dejstva se v tem sporu svetov še prav posebno dvigajo in eno izmed teh dejstev je 27. marec 1941, ko je bil izvršen državni udar v Jugoslaviji. Odpor Jugoslavije je znatno pomagal spremembam Hitlerjevih načrtov v začetku lanskega leta in ta odpor je za gotov čas zadržal izdajalski nemški napad na Rusijo.

Poleg tega je Jugoslavija tega dne našla sama sebe in svoj duh ter dokazala ostalim narodom, da more biti narodni duh močnejši od tankov in letal. Sedanja vojna divja zato, da bi mogla vaš in naš narod živeti v svobodi in miru. V tem domu moramo danes svoje misli usmeriti Jugoslovonom v njihovi zemlji, kjer traja borba še naprej. Razen v Rusiji se danes v Evropi samo še jugoslovanske armade borijo na svojem ozemlju pod vodstvom gen. Mihajloviča. To je zelo važno vojaško dejstvo. Nemške divizije, ki so Nemčiji zelo potrebne na ruski in egiptski fronti, so danes priklopane v borbah z Jugoslovani. Ko pride dogovorjena ura bo ta podtalni ogenj na Balkanu z vso silo udaril na površino in Balkan se bo maščeval nad vsemi tistimi, ki so ga tako dolgo mučili. Hitler vlada v zasužnjeni Evropi po metodah, ki so po brutalnostih prekosile vso zgodovino. Jugoslavija je trpela in trpi, ali prišel bo čas osvobodjenja in tudi kazni za vse zločine. V ime britanske vlade ponavljam, da se ne bomo pomirili, dokler ne bo Hitler popolnoma potolčen in dokler vaša država z ostalimi ne dobi ponovno svoje svobode in vse dotlej, dokler izvršeni zločini ne bodo maščevani. Ta dan bo prišel in prišel bo tudi čas ko bomo skupno delali za dobro naših držav. Takrat, ko ne bo več takih izrodov, kakor sta Hitler in Mussolini bo tudi ta dom odigral svojo vlogo."

Jugoslovanski zunanji minister g. dr. Ninčić je v svojem govoru med drugim dejal tudi tole:

"Otvorjamo ta dom v britanski prijateljski, zavezniški prestolici v mesecu septembru. Pred 24 leti je bil mesec september tisti, v katerem je naša vojska z britansko in francosko pomočjo prebila solunsko fronto. Prisotnost tako uglednih zastopnikov britanske vlade dokazuje, da je Velika Britanija z nami ob uri trpljenja. Ta pozornost bo razveselila naš narod v domovini, ki preživlja najtežje čase. Naš narod se je po 27. marcu zavedal kakšna usoda ga čaka. Kljub temu je smelo korakal in z zaupanjem gledal v dogodeke, ker se je zavedal da je z njim močno zaveznitvo britanskega cesarstva. Če bi septembra 1. 1939. Velika Britanija ne stopila v vojno, čeravno ni bila napadena, bi evropski narodi postali brezpravni sužnji krutih osvajalcev. Po kapitulaciji Francije 1. 1940. je izgledalo, da je vojna končana, ali britanski narod je hladno in odločno, povsem v duhu svoje velike preteklosti, nadaljeval z borbo. To je bilo najbolj usodopolnejše razdobje evropske zgodovine. Tedaj je g. Čerčil dejal: "Če bomo morali zapustiti naš otok, bomo kljub temu nadaljevali z borbo in ne bomo pre-

(Nadaljevanje na 2. str. !)

nehali vse dotlej, dokler ne bo surovi zavojevalec zlomljen. Velika Britanija je izdržala v neenaki borbi meseca septembra 1940 in borba za Veliko Britanijo je končala z britansko zmago. Tako smo pridobili na času, da se nam pridružita dva močna zaveznika, Sovjetska Rusija in Združene ameriške države. Zmaga nam je sedaj zajamčena. Tudi mi Srbi, Hrvati in Slovenci smo danes bolj ko kdajkoli prepričani, da se bo nam vsem enako draga Jugoslavija obnovila v bližnji bodočnosti. OBNOVA JUGOSLAVIJE NI SAMO ŽIVLJENSKI INTERES VSEH SRBOV, HRVATOV IN SLOVENCEV, PAČ PA TUDI ŽIVA POTREBA VSEH MIROLJUBNIH EVROPSKIH NARODOV. Vsi

Srbi, Hrvati in Slovenci sami po sebi niso zadosti močni, da zajamčijo sebi boljše bodočnost. Zato pričakujemo, DA SE BO PO VOJNI USTVARIL V EVROPI BOLJŠI RED, DRUGAČNI OD TISTEGA, KI GA HOČE HITLER. Zato tudi pričakujemo, da bo veliko Britansko cesarstvo s svojo demokracijo, s svojo močjo in ugledom v svetu, poleg Sovjetske Rusije in Zedinjenih ameriških držav ter ostalih naših zaveznikov, tudi nadalje jamstvo za boljše bodočnost miroljubnih narodov in šiba božja za one, ki so željni osvajanja, ropanja in neusmiljenega prelivanja tuje krvi za zadovoljitev svojih nečloveških instinktov."

JUGOSLOVANSKI RDEČI KRIŽ JE POLOŽIL RAČUNE

Najbolj zaslužna ustanova, ki bo lahko s ponosom in zadoščenjem tudi po končani zmagoslavni vojni, pokazala na svoje domoljubno delo, je gotovo Pododbor jugoslovanskega Rdečega križa za Srednji vzhod. Toliko dela, požrtvovalnosti in zlasti uspehov zaznamujejo le redke podobne ustanove, zlasti če upoštevamo vse okolščine, s katerimi se morajo boriti njene pridne in zaslužne sodelavke in sodelavci.

V nedeljo 4. t. m. je Pododbor za Srednji vzhod polagal račune o svojem uspešnem delu - v Kairu v prostorih Jugoslovanskega doma. Občni zbor je otvoril pooblaščen minister v Kairu, g. Miloje Smiljanić z naslednjim dnevnim redom: 1. otvoritev občnega zbora; 2. poročilo uprave o delu v preteklem letu; 3. poročilo o letni bilanci; 4. odveza staremu odboru; 5. volitev novega odbora; 6. predlogi in raznoterosti.

Iz izbrpnega poročila zastopnika predsednika posnemamo med drugim tudi še naslednje zanimivosti:

Pododbor jugoslovanskega Rdečega križa za Srednji vzhod je bil ustanovljen na občnem zboru dne 24. avgusta 1941. Na tem občnem zboru so bili zastopniki kr. poslanstva, naše vojske, tukajšnje kolonije in emigracije. Pododbor je pod predsedništvom generala g. Ilića takoj pričel z rednim delom. Od 1. septembra 1941. dalje so se vsi materialni prihodi naše kolonije in naše vojske knjižili v korist Rdečega križa. Pred ustanovitvijo Rdečega križa je deloval "SKLAD ZA POMOČ JUGOSLAVIJI", katerega naloga je bila, da dostavlja pakete ujetnikom iz sredstev, ki so jih zbirali domoljubni rojaki od meseca aprila do avgusta 1. l. "SKLAD" je v soglasnosti z Rdečim križem nadaljeval s svojo delavnostjo vse do meseca januarja t. l., ko je njegova delavnost prešla v delokrog Rdečega križa.

Zadnje štiri mesece v letu 1941 je uprava Pododbora posvetila notranji organizaciji in ustvarjanju zvez z zavezniškimi ustanovami Rdečega križa. Pridno je zbirala sredstva kakor tudi vsakvrstni material z namenom, da vse to koristno uporabi v dani ugodni priliki. Na sejah odbora so se razmotrivala vprašanja o najboljšem načinu pomoči našim ujetnikom, o preskrbi skladišč Rdečega križa in o možnostih kako bi se narodu v državi mogla nuditi pomoč še v teku vojne oziroma takoj po vojni.

Koncem decembra se je organiziral ženski delavni odsek, ki je vzbudil veliko zanimanja med tukajšnjim ženskim svetom. V tem času je bila z napori gospe Ilićeve in s sodelovanjem gg. Simićeve in Župančičeve izdelana popolna oprema za bolnišnico s 100 posteljami (z rjuhami, blazinami, pokrivali, brisačami, pijamami itd.) Ravno tako se je v tem času pripravila velika količina ženskih in otroških oblačil, kar je vse skrbno shranjeno v skladišču Rdečega križa. Za božične praznike je Pododbor daroval našim vojakom okrog 1000 paketov. Rdeči križ je dobavil nadalje potreben material za ustanovitev ambulance pri 1. bataljonu kr. garde. Preskrbel je tudi sredstva za nabavo sanitetskega vozila. Pododbor je skrbel tudi, da so vojaki prejeli športne in druge potrebščine.

V januarju mesecu se je pojavila misel, da bi se beograjskemu prebivalstvu poslala prva pomoč. Pri teh

naporih je pomagala delegacija mednarodnega Rdečega križa. Stvar je še vedno v teku. Zaradi blokade ni izgledov, da bi mogli poslati hrano, obleko in obutev, nadejamo se pa, da bodo kmalu zaključene formalnosti glede zdravil. Ravno tako se Pododbor trudi pomagati Crni gori, ki je najpasivnejša pokrajina Jugoslavije.

Od zavezniških ustanov Rdečega križa moramo posebno poudariti pomoč ameriškega Rdečega križa. Od tega smo prejeli: 100 postelj, 450 pogrinj, 10 bal volne, 2 bali ženskih in otroških oblek, znatne količine kinina in jodina. Poleg tega je ameriški Rdeči križ odstopil po posredovanju g. generala Ilića in gospe Hawkins Pododboru 318 bal medicinske pavole, zavojev, platna in drugega materiala.

O denarnih zbirkah govori finančno poročilo. Lahko smo zadovoljni, da je Pododbor v prvem letu zbral 9.500 eg. lir in jih uporabil za svoje cilje. Če temu znesku dodamo 4.000 eg. lir, ki jih je zbral in

porabil "Sklad za pomoč Jugoslaviji", dobimo znesek L.E. 13.500, ki je bil zbran v Egiptu in uporabljen v humane svrhe. Imen vseh številnih darovalcev ne moremo naštet, posebno pa moramo le omeniti redne doprinose zbirke med našo vojsko. Redni zbirki sta funkcionirali tudi v Port Saidu in Ismailiji po požrtvovalnosti gg. Vojvodića, Barbića in Grošlja v Port Saidu ter g. Stipanovića. V Kairu so bili zbrani pomembni zneski zlasti ob priliki dobrodelnih prireditelj. Aleksandrija je posebno "Skladu za pomoč Jugoslaviji" zbrala pomembne zneske. - Naše potrebe so vsak dan večje in nujnejše - ženski svet naših kolonij v Kairu,

ŽENSKI ODESK RDEČEGA KRIŽA PRI DELU

Aleksandriji, Port Saidu in Ismailiji je bil skozi vse leto zelo marljiv. Jugoslovanke so plele jopiče, šale, nogavice itd. iz volne, ki smo jo dobili od ameriškega Rdečega križa. Na tisoče raznih pletenin smo poslali potrebnim. Pri tem delu so nas stalno in marljivo podpirale slovenske šolske sestre.

Dragoceno pomoč nudi našemu Pododboru Palestina, kjer marljivo in uspešno deluje pri tej akciji generalni konzul g. Dragutinović. Posebna sekcija Rdečega križa v Jeruzalemu je zelo aktivna.

S pomočjo skupnih naporov smo odposlali našim ujetnikom v teku prvega leta obstoja naše ustanove 14.250 paketov v skupni teži 130.000 kg. V glavnem so to bila živila, pletenine in drugo. Če primerjamo te številke, potem ni potrebno še posebej poudariti, kako ogromno delo je bilo izvršeno, da so se vsi ti tisoči kilogramov blaga nabavili, pakirali in v redu odposlali. Pri nabavkah blaga sta se trudila zlasti gg. Filip Vojvodić in Blagoje Teofilović. Za neumorno in neprekidno delo pri izgotovitvi platnenih vreč in pri šivanju paketov smo zlasti dolžni zahvaliti skupini naših žena z gospo Magud, g. Rucović in g. Živković na čelu. Vse kar smo od njih zahtevali, kjerkoli je bil potreben napor, vedno se je naš ženski svet odzval povabilu in izvršil potrebna dela.

Poleg skupine Jugoslovanek pa so pogostokrat pri delu tudi francoske gospe, kakor tudi g. Sandberg, soproga norveškega ministra in g. a. Seycens, ki že več mesecev smatra za svojo dolžnost, da vsako nedeljo brez izjeme doprinaša svoj del za pomoč našemu rodu.

(Dalje na 3. str.!!)

Od začetka septembra l.l. pa vse do današnjega dne bi se ogromno delo v delavnici Rdečega križa ne moglo izvrševati s tako točnostjo, če bi dva vestna uradnika kr. poslatništva gg. Rista Djurčević in Sava Mandić ves svoj prosti čas v popolnosti ne žrtvovala velikemu humanemu delu. 16.000 paketov, kolikor jih je do sedaj poslanih, ni bilo niti enega, ki ne bi tudi po večkrat prešel skozi njihove roke. Z nič manjšim požrtvovanjem je bil z njima na delu skozi nekoliko mesecev g. Blagoje Džukanović.

Od meseca oktobra l.l. pa vse do danes nam angleški Rdeči križ vsak teden proži dragoceno uslugo z brezplačnim prevozom paketov na upravo pošte, s čemer smo se znebili velike skrbi in stroškov.

Ob pričetku dela za naše ujetnike je marsikdo podvomil ali bodo paketi tudi dosegli svoj namen in cilj. Zavedamo se kako težka je kontrola, da se ugotovi, ali je vsaka naša pošiljka dospela v roke tistim, katerim je bila namenjena. Številna potrdila kakor tudi zahvalna pisma pa nam kažejo, da smo z uspehi naše akcije lahko zadovoljni. V prilikah pa, v katerih živimo ne moremo niti zahtevati, da bi naši napor in žrtva uspeli 100%.

V tem pogledu je naše sodelovanje z Mednarodnim komitejem Rdečega križa stalno in storili smo vse, da bi svoja poslovanja prilagodili ženevskim predpisom. Trudimo se, da pošiljke čimbolj zavarujemo. Ravno tako se tudi trudimo, da ugotovimo kje so naši ujetniki in interniranci, da bi jim prihiteli na pomoč. Naš Pododbor je bil prvi, ki je prihitel na pomoč našim internirancem v Albaniji.

Prinašamo nekaj izvlečkov pisem, ki so prispela iz ujetniških taborišč:

STALAG IV F - 22/12/41 Jugoslovanski dom, Kairo
Jugoslovanski vojni ujetniki prosijo Boga, da bi svetlost božičnih praznikov v vašem veličastnem domu sijala še močnejše in da bi vam podkrepila sile, ki jih uporabljate za pomoč tistim, ki jim je potrebna in kateri znajo ceniti vašo dobroto.

Stante Ivan
inž.-narednik Borisavljevič, poverjenik taborišča. - Potrjujem prejem pošiljke in pripominjam: "Po prejemu paketov sem izvršil razdelitev po taborišču in po delovnih komandah taborišča predvsem onim ujetnikom, katerim je pomoč najnujnejša. Moram naglasiti, da smo prejeli topla oblačila z največjo zahvalo, posebno ker je to bila prva pošiljka in je prispela ob začetku hladnejših zimskih dni. Tudi vse drugo nam je prišlo pravočasno. Ta pošiljka nam je tudi duhovna podpora, ker nam dokazuje, da je še nekaj naših ljudi na svetu, ki mislijo na nas."

STALAG VI J - 21/2/42
Spoštovana gospoda!

Čast mi je potrditi prejem paketov, ki ste nam jih poslali po naslednjih številkah (tu navaja 20 števil).

Pričakujemo, da ste prejeli naša prejšnja potrdila o prejetih paketih. - Kot glavni zastopnik jugoslovanskih vojni ujetnikov, vam sporočam, da smo bili izredno presenečeni nad pozornostjo, ki nam jo vi, naši rojaki v Egiptu, nudite, in posebno cenimo vašo plemenitost, da nam pomagate. - Poslane stvari so nam danes najpotrebnejše. Posebno so dobrodošle tistim našim tovarišem, ki so na težkem in slabem vremenu izpostavljenem delu. Pa tudi onim bolnim tovarišem.

Ne zamerite mi, če vam izrazim željo svojih tovarišev, da bi nam v bodoče poslali večje količine cigaret in tobaka, ker vam je gotovo znano, da naši ljudje zelo težko trpijo, če nimajo tobaka. Najlepša vam hvala še enkrat! S prisrčnim pozdravom

Luka D. Tuftedžić
STALAG V B - 2/3/42 - Prosim vas, da v imenu vseh jugoslovanskih ujetnikov izjavite gospod in gospodom našo iskreno zahvalo, ker so nas tako lepo razveselili in se nas v teh težkih časih spomnili, čepravno so od svojih dragih ravno tako daleč kakor mi. Naša morala je odlična! Ne damo se! Zdravstveno stanje je dobro, samo nas tarejo skrbi, kaj je z našimi rojaki.

Edvard Salom - narednik dijak
Takih in podobnih pisem je Rdeči križ prejel vse polno, v našem in francoskem jeziku.

Delo našega Pododbora Rdečega križa je vzbudilo pozornost in oceno tudi v področjih izven Srednjega vzhoda. Tako smo septembra dobili 140 funtov iz Sidneya v Avstraliji in 800 funtov od Jugoslovanske narodne odbrane iz Santiaga (Čile). Tudi ti zneski so namenjeni ujetnikom in našemu narodu.

"Morava smatra, da je v teku leta bilo storjeno vse, kar se je moglo v danih prilikah. Važno dejstvo je, da so naše kolonije v Egiptu bile enodušno zbrane pri tem narodnem poslu. To je njihov delež v borbi za svobodo našega naroda in za obnovo Jugoslavije. V tem moramo pokazati ravno tolikšno vztrajnost,

kakršno kažejo tisti, ki po naših planinah žrtvujejo svoja življenja in tisti, ki uporno sedijo v ujetniških taboriščih in nočejo zamenjati ponižanja s prividno svobodo.

Zato uprava apelira na vse člane naših kolonij, da tudi v bodočem letu sodelujemo skupno, kajti vsak doprinos je dobrodošel in vsaka pomoč pomaga skupnemu cilju.

Ne glede na poročilo g. ministra, ki je bil v pohvalah precej skromen, moramo kot objektivni opazovalci zlasti poudariti, da je osrednja gonilna sila Pododbora jugoslovanskega Rdečega križa za Srednji vzhod, gospa Smiljanićeva, ki je svojo žensko ljubezen položila v domoljubno in humano delo te ustanove. S svojimi marljivimi, obenem pa skromnimi hčerkami je gospa soproga našega tukajšnjega ministra, dala Rdečemu križu svojo veliko materinsko ljubezen, ki zajemlje vse naše brate in sestre v domovini in izven nje. Od ranega jutra do pozne noči, v skromni uniformi jugoslovanske križarke, so njene delavne roke zaposlene z vsemi tudi najtežjimi opravili, ki jih nalagajo skrbi. S svojimi zvestimi in pridnimi sodelavci ženskega in moškega spola je ona gospodarica najmarljivejše jugoslovanske ustanove na Srednjem vzhodu. Najlepša ji hvala v imenu vse tukajšnje slovenske kolonije!

Morebitne dodatke o poteku običnega zbora bomo prinesli v prihodnji številki "Bazovice".

ČETNIKI SO UNIČILI 15.000 LAHOV

Reuter poroča iz Ankare, da so jugoslovanski četniki v zadnjih bojih z Lahy pobili šest tisoč Lahov, devet tisoč Italijanov pa je bilo ranjenih. Pri padali so oklopni diviziji, ki je operirala na ozemlju Bosne in Hercegovine. Poročilo nadalje naglašuje, da je bilo med četniki 20% jugoslovanskih žena. Isto poročilo naglašuje, da so četniki generala Mihajlovića ujeli skoro celotno težko topništvo neke italijanske divizije v borbah, ki so jih vodili z nemškimi, laškimi, madjarskimi in ustaškimi četami. Borbe so trajale od polovice meseca julija do konca avgusta.

A.P.I. poroča z nemške meje, da so Nemci v Gruzevicih v okolici Mitrovice streljali 287 Hrvatov, ker je bil umorjen nek prusijaški gangster. Prusijaški razbojnik so takoj nato polovili vse prebivalstvo vasi in takoj streljali 287 prebivalcev. Nadalje sporočajo, da so Nemci odvedli v koncentracijska taborišča v Nemčijo 12000 Hrvatov. Deset tisoč Hrvatov pa je interniranih v ustaških koncentracijskih taboriščih.

V Sloveniji Lahy nadaljujejo z barbarskim postopanjem napram slovenskemu prebivalstvu. Zadnja poročila naglašajo, da so Lahy med Postojno, Sežano, Ajdovščino in Gorico požgali nad 100 slovenskih naselij. Posebno težko je bil prizadejan Kras in Vipavska dolina.

Izpod domačega latnika

MAJHEN JUBILEJČEK. Pred enim letom, 30. septembra 1941 je izšla prva številka naše "BAZOVICE". V začetku tako skromna, kakor smo Slovenci, je v enem letu dobila mnogo prijateljev ne samo med nami, pač pa tudi tam, kjer v svetu biva naš rod. - V zadnjem času je nekoliko slabela zaradi vzrokov, ki težijo izven območja uredništva. Nadejamo pa se, da se bo zopet okrepila, vsaj objubljaljo nam tako. Ena samo željo imamo ob tej priliki: Da bi usoda "BAZOVICO" čimprej prenesla v naš osvobodjeni Trst!

POSADKE GRUPE MOTORNIH TORPILJARK so darovale v "TISKOVNI SKLAD "BAZOVICE" E.L. 12.60. Vsem požrtvovalnim darovalcem, prav prisrčna hvala!

"SKLADU ZA POMOČ NAŠIM UJETNIKOM-CERCLE SLOVENE" so darovali: -ov E.L.2.-; Miran Rybář 2.-; Botra 12 E.L.3.-; Marija Nemec 0.20; Viktorija Mrevlje 0.50; Fani Kanonik 2.-; Rozalija Makuc 0.50; Romana Silič 0.50; Ana Kobal 0.50; Marija Koron 0.20; Otar Dora 0.30; N.N.1.50; gap. Kralj 0.70; mesto venca na grob pok. o. o. Evgenija 4.-; Julka Krpan 1.-; Klanjšček Stefanija 0.50; Makuc Antonija 1.-; Skupno E.L.20.40 in E.L.10.35 iz sklada "Bazovice" je skupno E.L. 30.75. - Iskrena hvala vsem! - Spomnite se še naših ujetnikov!

TISKOVNEMU SKLADU "BAZOVICE" so darovali: Marta Mozetič L.E. 0.50; Neimenovana 0.20; N.N.0.25; Milena Faganelli 1.30; Amalija Ostan 1.-; N.N.0.20; Prijateljice in prijatelji iz Aleksandrije 5.-; Felicita Kerševan 0.50; N.N.0.20; N.N. 0.30; N.N. 0.10; Judita Krpan 0.20; Gregorič Marija 0.60; Skupno L.E.10.35. Uredništvo "Bazovice" je ta znesek v celoti izročilo "SKLADU ZA POMOČ NAŠIM UJETNIKOM-CERCLE SLOVENE".

\$ 150.000,000,000

Le malo kdo izmed prebivalcev naše zemlje si je zamogel predstavljati veličino astronomskih števil, ki so jih objavili Amerikanci in ki jih je ameriški parlament odobril predsedniku Rooseveltu - 150000 milijonov dolarjev. To pa niti še ni vse, kajti ogromne vsote dolarjev so skrite tudi še v drugih postavkah ameriškega proračuna, ki pa so tudi namenjene bodisi posredno ali neposredno pojačanju zavezniških oboroževalnih naporov.

Takoj ko so bile te številke objavljene so ameriški industrijalci že tudi prejeli naročila, ki so spravila v pogon na tisoče in tisoče tovarov. Na drugi strani pa so rasla nova podjetja ko gobe po dežju.

Ameriški listi so prinašali podrobnosti o naporedih ameriške oboroževalne industrije in tudi staknili cenike za posamezna orožja ali sredstva za vojne svrhe.

Spodnji izrezek nam kaže nekaj najvažnejših pripomočkov vojne umetnosti, s katerimi se ponaša ameriška vojna industrija. Posebno tolmačenje je nepotrebno, ker so naši fantje vsi že do dobrega posveče-

ni v vojno mašinerijo.

Tanki izzivajo posebno zanimanje mladih ljudi, posebno tistih, ki so v mehaniki že udomačeni. Amerika proizvaja danes tri vrste tankov: Lahke tanke po 13 ton, ki so oboroženi s 37 m/m topom in s 5 strojnicami. Vozijo 37 milj na uro. Cena takega tanka je 25.000 dolarjev. Srednji tank, ki je znan pod imenom "General Grant" ima 28 ton. Oborožen je z enim topom 75 m/m in enim 37 m/m topom ter s 4 strojnicami. Vozí s hitrostjo 40 milj na uro in stane, kakor nam spodnja slika pove 55.000 dolarjev. V velikih količinah izdelujejo Amerikanci v zadnjem času težke tanke 57 ton, po ruskih vzorcih. Ti tanki so po vseh tehničnih izpopolnitvah, ki so jih dobili v Ameriki, najboljše tanki na svetu in znatno prekašajo vse osne proizvode. Verjetno je, da bodo že v najkrajšem času že na bojiščih. Podrobnih podatkov seveda ni in tudi cena je neznana. Po napovedih ameriških strokovnjakov pa se zdi, da bodo odločno vplivali na potek vojnih dogodkov. - Tudi v letalstvu vodijo zavezniki in njihovo topništvo je tudi že doseglo Nemce.

TOMMYGÁN \$150

STROJNICA \$1.500

STROJNICA \$600

POLAVTOMATSKA PUŠKA ameriške proizvodnje je najboljša na svetu.

TOMMYGÁN je izvrstno avtomatsko orožje za četniške akcije.

TEŽKA STROJNICA ameriške proizvodnje, posebno uporabna proti tankom.

NORMALNA AMERIŠKA STROJNICA, ki nosi do 2000 m. Uporabna proti letalom.

2.5 TONSKI TOVOR. AVTO \$2.000

PLIN. MASKA \$3.25

400 m/m OBREŽNI TOP \$2.000,000

Ameriška avtomobilska industrija uživa svetovni sloves. Mali, simpatični "JEEP" stane 900 dol. Motocikli so po 400 dol.

Za enkrat jih še ne uporabljajo. Pa pridejo na vrsto!

Ti orjaki se obmetavajo čez Rokavski preliv. Projektil tehta 1170 kg. Domet znaša 20 do 25 km.

81-mm. BACAČ \$1.800

90-mm. AA TOP \$40.000

PADALO \$300

REFLEKTOR \$30.000

PRISLUŠNIK \$5.000

Najboljše orožje v svoji branži, z zelo jakim dejstvom.

PROTILETALSKI TOP, ki je pomagal pri bitki za Anglijo.

PADALCI bodo svojo končno vlogo odigrali ob koncu.

Luč ima 8 milijonov sveč. Žarek doseže 30 km daljave.

Ta prvi napove prihod sovražnih letalcev.

60-mm. BACAČ \$500

SREDNJI TANK \$55.000

75-mm. AVTOMOBIL. TOP \$15.000

LETEČE TRDJAVE \$350.000

NEOBHODNO POTREBNO OROŽJE vsake pehotne jedinice izvrstno za četnike.

SREDNJI TANK amer. izdelave. Več o tankih glej zgoraj med besedilom!

TOPOVI Z LASTNIM POGONOM so se zelo dobro obnesli, zlasti na ruski fronti.

NAJUSPEŠNEJŠE SREDSTVO za maščevanje nad pruskijskimi banditi. Že dela.